

Elf misverstanden over teken

Soms lijkt het wel of het aantal misverstanden gelijke tred houdt met het aantal teken in ons land. Brancheorganisatie Dibevo praat je bij over de elf meest gehoorde misverstanden over teken.

→ TEKST: JANINE VERSCHURE | FOTO: ISTOCKPHOTO

1 Teken zijn net zo gemakkelijk voorkomen als vlooiën

Nee, dat is niet waar. Teken doet een dier buiten op, in het gras of in het bos. Terwijl vlooiën juist binnenshuis leven en zich daar op het dier ook voortplanten. Hoewel je natuurlijk wel een bestrijdingsmiddel op de hond of kat kunt aanbrengen dat ervoor zorgt dat beduidend minder teken de verhuizing van gras naar dier overleven, kun je het bos niet behandelen. Geen enkel tekenmiddel biedt op de hond honderd procent bescherming, dus dieren kunnen toch nog gebeten worden. Bij de kat is tekenbestrijding nog lastiger. De stoffen in anti-tekenmiddelen hechten zich slechter aan de kat dan aan de hond waardoor er maar weinig middelen zijn die de kat echt goed langdurig beschermen.

2 Teken vallen vanuit bomen op hun gastheer

Teken zitten niet boven in bomen, maar meestal gewoon op het gras. Daar komen de eitjes uit en wachten de teken tot er een met bloed gevulde gastheer langskomt.

3 Teken planten zich snel voort

De hele cyclus van ei, tot larf, tot nimf tot volwassen teek duurt maar liefst drie tot vier jaar. Als de vrouw eitjes heeft gelegd, gaat ze vaak dood. Ze legt dus maar één keer eitjes en dat zijn er wel duizend tot drieduizend. Een tekendame 'ontploft' als het ware van de eitjes en die kunnen in principe allemaal op één hond terecht komen.

4 Pasgeboren teken verschuilen zich in het donker

Nee, dat doen pasgeboren vlooiënlarven. Teken kruipen direct naar het licht, dus omhoog. Soms hoor je van mensen dat er duizenden teken tegen de muur omhoog kruipen. Dan is er een vrouwtjesteek binnenshuis bevallen en zoeken haar jongen het licht op.

5 Teken of hun eitjes vriezen 's winters dood

Dat zou wel dom zijn, als je ontworpen bent om in de winter buiten te leven. Teken zijn taaie jongens, die waren al op aarde voor de

ijstijd; ze houden het al even vol hier en laten zich niet weerhouden door vrieskou. In Zweden bijvoorbeeld barst het van de teken. En ook daar blijven ze in de regel 's winters buiten en worden ze pas actief als het warm en vochtig wordt.

6 Je moet een teek linksom uit een dier draaien

Nee, het maakt niet uit of je links- of rechtsom draait. Een teek heeft geen schroefdraad. Waarom er dan een pijltje staat op een tekenpincet? Om van het gezeur af te zijn!

7 Wanneer je een teek niet goed verwijdert en het kopje blijft zitten, kan een dier daar erg ziek van worden

Een dier wordt ziek als je ervoor zorgt dat de teek zijn maaginhoud in het dier spuugt. Dat kan gebeuren als je hem probeert 'voor te behandelen' met wasbenzine, alcohol of sigarettenpeuken. Of wanneer je erin knijpt als je hem verwijdert. Dan druk je de teek als het ware als een pipetje leeg. Als er echter een stukje teek in het wondje blijft zitten, komt dat er vanzelf weer uit. Ik heb mensen verhalen horen vertellen van enorme etterende wonden en zelfs van teken die weer aan zouden groeien als hun kop nog in een dier zat. Dat zou die teek wel willen! Een tekenkopje dat is blijven zitten, komt eruit als een splinter en soms kan dat een beetje zweren. Maar daar wordt een dier niet ziek van.

8 De kans bestaat dat dierenspecialzaken straks geen tekenmiddelen meer mogen verkopen

In de meeste Europese landen haal je vlooierteken en wormenmiddelen bij de drogist. Alleen in Nederland en Engeland liggen ze bij de dierenspecialzaak. Brussel wil graag meer uniforme regelgeving en er gaan stemmen op dat ook in Nederland bestrijdingsmiddelen straks alleen nog bij de apotheek verkocht mogen worden. Apothekers zijn daar blij mee, die willen dat wel. Gelukkig is Dibevo er druk mee bezig om te voorkomen dat dierenspecialzaken bestrijdingsmiddelen straks moeten missen in hun assortiment. Want we mogen er met een gerust hart van uitgaan dat de kennis om deze middelen te verkopen, eerder aanwezig is bij iemand die het verschil weet tussen een Bouvier en een Maine Coon, dan bij iemand die het verschil weet tussen paracetamol en ibuprofen.

9 Vlooiertekens die in Nederland verkocht worden, werken niet tegen buitenlandse teken

Een teek is een teek en net als bij vlooiertekens is er ook bij tekenmiddelen geen resistentie aangetoond. Tekenmiddelen werken dus tegen

teken van alle soorten en nationaliteiten. Permethrin is de eerste keus bij teken, omdat teken niet houden van permethrin en de neiging hebben zich niet te hechten aan een hond die ermee behandeld is. Permethrin is schadelijk voor katten. Dus geen hondenproduct op de kat toepassen!

10 Honden en katten worden niet ziek van de ziekte van Lyme

Dat klopt niet. Honden en katten kunnen dezelfde klachten van Lyme krijgen als de mens. Wel komt Lyme bij honden veel minder vaak klinisch voor dan bij mensen. (Zie kader). Sinds kort is er een vaccin tegen de ziekte van Lyme beschikbaar.

11 Babesiose komt alleen voor in Zuid-Europa

Nee, Babesiose en met Babesiose besmette teken zijn al gevonden op de waddeneilanden. Babesiose (zie kader) is een ernstige ziekte. Daarom is het ontzettend belangrijk om je hond – eigenlijk altijd, maar zeker als je hem meeneemt op vakantie naar Zuid-Europa – goed te behandelen tegen teken en hem elke keer na het wandelen op te controleren. ←

ZIEKTE VAN LYME

De ziekte van Lyme wordt ook wel tekenziekte genoemd, omdat je Lyme kunt krijgen na een beet van een teek die besmet is met de bacterie *Borrelia burgdorferi*. Hoe langer een teek in de huid heeft gezeten, hoe groter de kans dat hij de bacterie op de mens overdraagt. Het eerste symptoom van de ziekte van Lyme bij de mens is vaak een ringvormige uitslag (zeventig procent van de gevallen) rond de tekenbeet die rood, of blauwachtig van kleur is. Deze vlek (erythema migrans) verdwijnt na verloop van tijd. Het feit dat er geen ring zichtbaar is of is geweest, wil echter niet zeggen dat je niet besmet bent. Iemand die Lyme heeft, krijgt in eerste instantie last van griepachtige verschijnselen. Als de ziekte onopgemerkt blijft, kan een heel scala aan klachten ontstaan, variërend van huidaan- doeningen tot gewrichtsklacht en zelfs hartritmestoornissen.

Om Lyme te voorkomen is het zaak om een teek zo snel mogelijk te verwijderen. Als het diertje korter dan 24 uur bloed heeft kunnen zuigen, is de kans op Lyme nihil. De ziekte is te behandelen met antibiotica maar ook hier geldt: hoe eerder je erbij bent, hoe beter.

BABESIOSE

Babesiose of tekenkoorts wordt veroorzaakt door de parasiet *Babesia*, die wordt overgebracht door teken. Tot voor kort kwam deze parasiet alleen in zuidelijke landen voor, maar 'dankzij' de klimaatverandering zijn er al besmette teken in Nederland aangetroffen. Infectie bij de mens komt uiterst zelden voor. Ook onder Nederlandse katten zijn nog geen met Babesiose besmette dieren aangetroffen. Honden kunnen er echter levensgevaarlijk ziek van worden. De parasiet dringt de rode bloedcellen van de hond binnen en veroorzaakt kortademigheid, koorts, bloed bij de urine en plotselinge sterfte. Als een teek binnen 24 uur verwijderd wordt, krijgt *Babesia* geen kans zich te verspreiden.

